ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (tretia komora)
z 21. júna 2006 *

Vo veci T-47/02,

Manfred Danzer, bydliskom v Linci (Rakúsko),

Hannelore Danzer, bydliskom v Linci,

v zastúpení: pôvodne J. Hintermayr, M. Krüger, F. Haunschmidt, G. Minichmayr a P. Burgstaller, neskôr J. Hintermayr, F. Haunschmidt, G. Minichmayr, P. Burgstaller, G. Tusek, T. Riedler a C. Hadeyer, advokáti,

žalobcovia,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: M. Giorgi Fort a M. Bauer, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: nemčina.

ktorej predmetom je jednak návrh na náhradu škody podľa článku 288 ES, ktorá žalobcom údajne vznikla z dôvodu povinnosti zverejňovať určité údaje v ročných účtovných závierkach spoločností, ktorých sú konateľmi, vyplývajúcej z článku 2 ods. 1 písm. f) prvej smernice Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb, v zmysle druhého odseku článku 58 Zmluvy EHS (zmenený na článok 58 druhý odsek Zmluvy ES, teraz článok 48 druhý odsek ES) s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého spoločenstva (Ú. v. ES L 65, s. 8; Mim. vyd. 17/001, s. 3), a z článku 47 štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúcej z článku 54 ods. 3 písm. g) zmluvy [zmenený na článok 54 ods. 3 písm. g) Zmluvy ES, ďalej zmenený, teraz článok 44 ods. 2 písm. g) ES] (Ú. v. ES L 222, s. 11; Mim. vyd. 17/001, s. 21), a jednak návrh na určenie neplatnosti uvedených ustanovení,

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV (tretia komora),

v zložení: predseda komory M. Jaeger, sudcovia V. Tiili a O. Czúcz,
tajomník: I. Natsinas, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. novembra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny a skutkový rámec sporu

1 Článok 2 ods. 1 písm. f) prvej smernice Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb, v zmysle druhého odseku článku 58 Zmluvy EHS (zmenený na článok 58 druhý odsek Zmluvy ES, teraz článok 48 druhý odsek ES) s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého Spoločenstva (Ú. v. ES L 65, s. 8; Mim. vyd. 17/001, s. 3) (ďalej len „prvá smernica o obchodných spoločnostiach"), v jeho znení platnom v rozhodnom čase pre túto vec, stanovuje:

„Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na zabezpečenie, aby spoločnosti povinne zverejňovali prinajmenšom nasledujúce doklady a údaje:

...

f) súvahu a výkaz ziskov a strát za každý finančný rok..."

2 V článku 6 tejto smernice sa uvádza:

„Členské štáty ustanovia primerané sankcie v prípade:

— nezverejnenia súvahy a výkazu ziskov a strát vyžadovaných článkom 2 ods. 1 písm. f).“

3 Článok 47 ods. 1 štvrtej smernice Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúcej z článku 54 ods. 3 písm. g) zmluvy [zmenený na článok 54 ods. 3 písm. g) Zmluvy ES, ďalej zmenený, teraz článok 44 ods. 2 písm. g) ES] (Ú. v. ES L 222, s. 11; Mim. vyd. 17/001, s. 21, ďalej len „štvrtá smernica o obchodných spoločnostiach“), zmenenej a doplnenej siedmou smernicou Rady 83/349/EHS z 13. júna 1983 (Ú. v. ES L 193, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 58), znie:

„1. Riadne overená ročná účtovná závierka a výročná správa spolu so správou predloženou osobou poverenou vykonaním auditu ročnej účtovnej závierky sa zverejní spôsobom stanoveným právnymi predpismi jednotlivých členských štátov v súlade s článkom 3 smernice [prvej smernice o obchodných spoločnostiach].

Právne predpisy členského štátu však môžu povoliť, aby sa výročná správa nezverejnila vyššie uvedeným spôsobom. V takom prípade musí byť výročná spáva [správa — *neoficiálny preklad*] k dispozícii verejnosti v sídle spoločnosti dotknutého členského štátu. Kópia celej takejto správy alebo jej časti sa musí dať získať na požiadanie. Cena takejto kópie nesmie prevýšiť administratívne náklady na jej vyhotovenie.“

4 Články 9 a 10 a 22 až 27 tejto smernice opisujú príslušné schémy štruktúry súvahy a výkazu ziskov a strát, ako ich majú stanoviť členské štáty. Články 43 až 45 opisujú obsah poznámok a článok 46 obsah výročnej správy.

5 Tieto ustanovenia boli prebraté do rakúskeho práva na základe Rechnungslegungsgesetz (zákon o účtovníctve) (BGBl. 475/1990) a EU-GesRÄG (zákon, ktorým sa mení a dopĺňa právo obchodných spoločností) (BGBl. 304/1996), ktorý zmenil a doplnil určité paragrafy Handelsgesetzbuch (rakúsky obchodný zákonník, ďalej len „HGB"). V súlade so štvrtou smernicou o obchodných spoločnostiach stanovuje HGB režim zverejňovania, ktorý sa uplatňuje rôzne v závislosti od veľkosti spoločností.

6 Pán Danzer je spoločník a zároveň konateľ Dan-Küchen Möbelfabrik M. Danzer Gesellschaft mbH (ďalej len „Dan-Küchen Möbelfabrik") a konateľ Danzer Holding Gesellschaft mbH (ďalej len „Danzer Holding") a pani Danzer je konateľkou týchto dvoch spoločností (spolu ďalej len „dotknuté spoločnosti").

7 Žalobcovia opakovane odmietli splniť si povinnosť zverejnenia ročných účtovných závierok, ako to požaduje HGB, takže dotknuté spoločnosti boli príslušnými rakúskymi orgánmi zaviazané zaplatiť penále. V čase skutkových okolností tejto veci žalobcovia teda zaplatili sumu 334 940 rakúskych šilingov (ATS), t. j. 24 341,04 eur, pričom ďalšie penále možno očakávať až vo výške 20 800 eur.

8 Žalobcovia určité sumy tohto penále napadli na príslušných rakúskych súdoch. Odvolania žalobcov zamietol najmä Oberlandesgericht Linz (Vyšší krajinský súd v Linci) a Oberster Gerichtshof (Rakúsky najvyšší súd) uzneseniami z 20. júna a z 31. januára 2002. V tejto súvislosti Oberster Gerichtshof najmä uviedol, že

predmetná rakúska právna úprava je zlučiteľná s právom Spoločenstva a základnými právami, ako aj so zásadami objektívnosti a proporcionality. Okrem toho rozhodol, že nemožno vyhovieť žiadosti žalobcov o podanie návrhu na začatie prejudicálneho konania na Súdny dvor.

Konanie a návrhy účastníkov konania

9 Žalobcovia podali túto žalobu do kancelárie Súdu prvého stupňa 27. februára 2002.

10 Uznesením predsedu štvrtej komory Súdu prvého stupňa z 8. júla 2003 bolo konanie v tejto veci prerušené až do rozhodnutia Súdneho dvora v konaní o spojených veciach C-435/02 a C-103/03 súvisiacich so žalobou Springer AG proti Zeitungsverlag Niederrhein GmbH & Co. Essen KG a proti Hans-Jürgen Weske podľa článku 77 písm. c) Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, z dôvodu podobnosti problémov v týchto veciach.

11 Rozhodnutím z 13. septembra 2004 o zložení komôr Súdu prvého stupňa bol sudca spravodajca pridelený do štvrtej komory, a v dôsledku toho jej bola rozhodnutím pridelená predmetná vec.

12 Dňa 23. septembra 2004 Súdny dvor rozhodol v uvedených veciach uznesením (uznesenie Súdneho dvora z 23. septembra 2004, Springer, C-435/02 a C-103/03, Zb. s. I-8663, ďalej len „uznesenie Springer").

13 V konaní o tejto veci sa pokračovalo po prijatí uznesenia Springer. Súd prvého stupňa (tretia komora) vyzval účastníkov konania na predloženie pripomienok k tejto žalobe. Účastníci konania svoje pripomienky predložili 22. a 26. novembra 2004.

14 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 rokovacieho poriadku vyzval žalobcov, aby odpovedali na určité písomné otázky. Žalobcovia tejto výzve vyhoveli.

15 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Súd prvého stupňa položil, boli vypočuté na pojednávaní 16. novembra 2005.

16 Pri tejto príležitosti Súd prvého stupňa prijal podanie žalobcov o späťvzatí ich pôvodného návrhu na určenie neplatnosti sporných ustanovení.

17 Žalobcovia navrhujú, aby Súd prvého stupňa:

— zaviazal Radu na zaplatenie sumy vo výške 24 341,04 eur v lehote štrnástich dní s výhradou neskoršieho zvýšenia,

— zaviazal Radu na náhradu trov konania.

18 Rada navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako neprípustnú,

— subsidiárne zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcov na náhradu trov konania.

Právny stav

Tvrdenia účastníkov konania

19 Rada bez toho, aby formálne podala námietku neprípustnosti, napadla prípustnosť žaloby z dôvodu, že v skutočnosti smeruje k zrušeniu článku 2 ods. 1 písm. f) prvej smernice o obchodných spoločnostiach a článku 47 štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach (ďalej len „sporné ustanovenia"), a navyše mali žalobcovia pred podaním návrhu na Súd prvého stupňa čakať na výsledok žaloby podanej na Oberster Gerichtshof proti penále, ktoré im uložil Landesgericht Linz (krajinský súd v Linci). Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že v prípade, ak sa jednotlivec domnieva, že bol poškodený uplatnením normatívneho aktu Spoločenstva, ktorý považuje za nezákonný, má, pokiaľ sú vykonaním tohto aktu poverené vnútroštátne orgány, pri príležitosti tohto vykonania možnosť napadnúť platnosť aktu na vnútroštátnom súde v rámci sporu proti vnútroštátnemu orgánu. Tento súd môže,

alebo dokonca musí, za podmienok uvedených v článku 177 Zmluvy ES (teraz článok 234 ES) predložiť Súdnemu dvoru otázku o platnosti sporného aktu Spoločenstva. Existencia takejto žaloby však môže účinným spôsobom zabezpečiť ochranu dotknutých jednotlivcov len vtedy, ak je spôsobilá dosiahnuť náhradu údajnej škody (rozsudok Súdneho dvora z 12. apríla 1984, Unifrex/Komisia a Rada, 281/82, Zb. s. 1969, bod 11).

20 Ak by však v tejto veci Súdny dvor po tom, čo by mu Oberster Gerichtshof podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, zrušil sporné ustanovenia, bol by Oberster Gerichtshof povinný zrušiť predmetné penále, takže táto žaloba by sa stala bezpredmetnou.

21 Na pojednávaní však Rada uznala, že žalobcovia vyčerpali všetky právne prostriedky, ktoré majú k dispozícii v Rakúsku, keďže Oberster Gerichtshof uznesením z 31. januára 2002 zamietol ich návrh na zrušenie určitého penále, a pri tejto príležitosti upresnil, že nevyhovie žiadosti žalobcov, ktorou sa domáhali podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania s cieľom posúdiť platnosť sporných ustanovení.

22 Rada však opätovne potvrdila svoje pochybnosti o prípustnosti žaloby, keďže sa v nej v skutočnosti navrhuje, aby Súd prvého stupňa všeobecne určil nezákonnosť sporných ustanovení, ktoré boli rakúske orgány a zákonodarca Spoločenstva povinní zohľadniť. To však podľa Rady nemôže byť predmetom žaloby o náhradu škody.

23 Žalobcovia pripomenuli, že penále, ktoré uložil Landesgericht Linz a ktoré v tejto žalobe napadli, Oberster Gerichtshof potvrdil a už bolo aj vymáhané. Navyše členské štáty nemajú žiadny priestor na voľnú úvahu pri preberaní nepodmienených ustanovení prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach, takže za

povinnosť zverejnenia spôsobujúcu žalobcom ujmu nesie zodpovednosť Spoločenstvo, aj keď bolo predmetné penále uložené na základe príslušných ustanovení rakúskych právnych predpisov.

24 Napokon žalobcovia tvrdia, že príslušné rakúske súdy odmietli podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, aby tak Súdny dvor posúdil ich platnosť, aj keď boli povinné tak urobiť, čím mohla byť platnosť sporných ustanovení legitímne spochybnená, takže ich práva môžu byť účinne chránené len podaním tejto žaloby. V tejto súvislosti uvádzajú, že odkaz na rozsudok Súdneho dvora zo 4. decembra 1997, Daihatsu Deutschland (C-97/96, Zb. s. I-6843), ktorý vykonal Oberlandesgericht Linz a Oberster Gerichtshof v uzneseniach o zamietnutí ich žaloby, nie je v tejto veci relevantný. Na základe vyššie uvedeného preto konštatujú, že aj keď žaloba o náhradu škody podaná na súd Spoločenstva má len subsidiárnu povahu vo vzťahu k vnútroštátnym právnym prostriedkom, táto žaloba musí byť posúdená ako prípustná, keďže uvedené právne prostriedky nedovoľujú dostatočne účinne zabezpečiť ochranu ich práv podľa judikatúry Súdneho dvora (rozsudky Súdneho dvora z 26. februára 1986, Krohn/Komisia, 175/84, Zb. s. 753, a z 30. mája 1989, Roquette frères/Komisia, 20/88, Zb. s. 1553).

Posúdenie Súdom prvého stupňa

25 Rada v podstate pôvodne zdôraznila dva dôvody pre zamietnutie vyplývajúce jednak z nevyčerpania vnútroštátnych právnych prostriedkov, ktoré majú žalobcovia k dispozícii, a jednak zo skutočnosti, že táto žaloba o náhradu škody smeruje v skutočnosti k zrušeniu sporných ustanovení.

26 Pokiaľ ide o prvý dôvod, Rada na pojednávaní uznala, že je už bezpredmetný, keďže žalobu, ktorú podali žalobcovia proti predmetnému penále, Oberster Gerichtshof zamietol, ako to okrem iného vyplýva aj z prílohy k replike. Tvrdenia Rady obsiahnuté v jej vyjadrení k žalobe, ktorými sa domáha zamietnutia žaloby z dôvodu nevyčerpania vnútroštátnych právnych prostriedkov, je preto potrebné zamietnuť.

27 Pokiaľ však ide o druhý dôvod uvádzaný Radou, Súd prvého stupňa pripomína, že podľa ustálenej judikatúry je žaloba o náhradu škody založená na článku 288 druhom odseku ES autonómnym právnym prostriedkom, ktorý má v rámci systému právnych prostriedkov osobitnú funkciu a podlieha podmienkam výkonu stanoveným vzhľadom na jeho osobitný účel. Od žaloby o neplatnosť sa líši v tom, že nesmeruje k zrušeniu určitého opatrenia, ale k náhrade ujmy spôsobenej inštitúciou (rozsudky Súdneho dvora z 2. decembra 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt/Rada, 5/71, Zb. s. 975, bod 3; Krohn/Komisia, už citovaný v bode 24, body 26 a 32, a zo 17. mája 1990, Sonito a i./Komisia, C-87/89, Zb. s. I-1981, bod 14). Zásada autonómie žaloby o náhradu škody má svoje opodstatnenie v tom, že táto žaloba sa od žaloby o neplatnosť odlišuje svojím účelom (rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. októbra 2000, Fresh Marine/Komisia, T-178/98, Zb. s. II-3331, bod 45).

28 Na tomto základe bolo rozhodnuté, že žaloba o náhradu škody musí byť výnimočne posúdená ako neprípustná, ak v skutočnosti smeruje k zrušeniu aktu, ktorý sa stal záväzným, a ak by v prípade, že by jej bolo vyhovené, mala za následok zrušenie právnych účinkov predmetného aktu (rozsudok Krohn/Komisia, už citovaný v bode 24, body 30; rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. marca 1995, Cobrecaf a i./Komisia, T-514/93, Zb. s. II-621, bod 59; a Fresh Marine/Komisia, už citovaný v bode 27, bod 50). Tak je to najmä v prípade, ak žaloba o náhradu škody smeruje k zaplateniu sumy, ktorej výška zodpovedá presne poplatkom, ktoré zaplatil žalobca pri výkone aktu, ktorý sa stal záväzným (rozsudok Krohn/Komisia, už citovaný v bode 24, bod 33).

29 V tejto veci sa žalobcovia svojou žalobou domáhajú náhrady škody, ktorú údajne utrpeli z dôvodu penále, ktoré im uložili príslušné rakúske orgány na základe vnútroštátneho práva uplatňujúc sporné ustanovenia prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach. Žalobcovia ich ujmu ohodnotili na presnú výšku ich penále, ktoré majú zaplatiť, t. j. 24 341,04 eur, čo potvrdili na pojednávaní s upresnením, že svojou žalobou sa domáhajú náhrady tejto sumy. Preto je potrebné konštatovať, že žalobcovia sa už okrem toho nedomáhajú žiadnej škody, ktorú by bolo možné považovať za odlišnú od samotných účinkov bezprostredne a výlučne vyplývajúcich z výkonu uvedeného rozhodnutia.

30 Z týchto skutočností vyplýva, že žalobcovia sa prostredníctvom tejto žaloby o náhradu škody usilujú o dosiahnutie účinkov, ktoré sú spojené so zrušením rozhodnutí o penále prijatých vnútroštátnymi orgánmi s príslušnou právomocou, čo však nepatrí do právomoci Súdu prvého stupňa. Podľa judikatúry citovanej v bode 28 vyššie je preto potrebné rozhodnúť, že žaloba musí byť zamietnutá ako neprípustná.

31 Okrem toho, aj keby sme vychádzali z toho, že uvedené vnútroštátne rozhodnutia o penále by mali priamy základ v sporných ustanoveniach, a to aj napriek tomu, že článok 6 prvej smernice o obchodných spoločnostiach len uvádza, že členské štáty stanovia „primerané sankcie“ v prípade, ak si predmetné spoločnosti nesplnia povinnosť zverejniť svoje ročné účtovné závierky, ako im to ukladajú prvá a štvrtá smernica o obchodných spoločnostiach, a ďalej z toho, že žalobcovia majú záujem na napadnutí zákonnosti uvedených sporných ustanovení, je potrebné zdôrazniť, že táto žaloba o náhradu škody nepredstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa.

32 Je totiž potrebné pripomenúť, že podľa judikatúry v prípade, ak sa jednotlivec domnieva, že bol poškodený uplatnením normatívneho právneho aktu Spoločenstva,

ktorý považuje za nezákonný, má, pokiaľ sú vykonaním tohto aktu poverené vnútroštátne orgány, pri príležitosti tohto vykonania možnosť napadnúť platnosť aktu na vnútroštátnom súde v rámci sporu proti vnútroštátnemu orgánu. Tento súd môže, alebo dokonca musí, za podmienok uvedených v článku 234 ES, predložiť Súdnemu dvoru otázku o platnosti sporného aktu Spoločenstva (rozsudky Súdneho dvora Unifrex/Komisia a Rada, už citovaný v bode 19, bod 11, a z 29. septembra 1987, De Boer Buizen/Rada a Komisia, 81/86, Zb. s. 3677, bod 9; rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. septembra 1995, Nölle/Rada a Komisia, T-167/94, Zb. s. II-2589, bod 35).

33 V tejto veci vzhľadom na to, že sa žalobcovia definitívne usilujú o zrušenie vnútroštátnych rozhodnutí z dôvodu, že sa zakladajú na ustanoveniach rakúskeho práva prijatých na účely prebratia údajne nezákonných ustanovení prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach, ktoré predstavujú normatívne akty Spoločenstva so všeobecnou platnosťou, je potrebné vziať do úvahy, že v systéme právnych prostriedkov stanovených v Zmluve sa za vhodný právny prostriedok považuje domáhanie sa pred vnútroštátnym sudcom prejednávajúcim žalobu proti týmto rozhodnutiam, aby s cieľom posúdiť platnosť sporných ustanovení podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, ktorý má jediný právomoc na prípadné určenie neplatnosti (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 2000, Greenpeace France a i., C-6/99, Zb. s. I-1651, bod 54).

34 Jediná okolnosť, na ktorú sa žalobcovia odvolávajú, t. j. že tak Oberlandesgericht Linz, ako aj Oberster Gerichtshof zamietli ich žiadosti v tomto zmysle, nie je takej povahy, aby mohla viesť k opačnému záveru.

35 Naopak, podľa ustálenej judikatúry prináleží v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zavedenej článkom 234 ES len vnútroštátnemu sudcovi, ktorý prejednáva spor a ktorý musí prevziať zodpovednosť za súdne rozhodnutie, ktoré vydá, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu

posúdil potrebu prejudiciálneho rozhodnutia pre vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru (rozsudky Súdneho dvora z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 38; z 27. februára 2003, Adolf Truley, C-373/00, Zb. s. I-1931, bod 21, a z 12. apríla 2005, Keller, C-145/03, Zb. s. I-2529, bod 33).

36 Je pravda, že pokiaľ otázka týkajúca sa výkladu práva Spoločenstva vznikne vnútroštátnemu súdu, ktorého rozhodnutia nemožno napadnúť vnútroštátnymi súdnymi prostriedkami podľa vnútroštátneho práva, je tento súd v zásade povinný podľa článku 234 tretieho odseku ES podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania. Bez toho, aby boli dotknuté konštatovania vyplývajúce z rozsudku z 30. septembra 2003, Köbler (C-224/01, Zb. s. I-10239), no za predpokladu, že nevyhnutnosť uplatniť právo Spoločenstva je taká zjavná, že nenecháva priestor pre žiadne rozumné pochybnosti (rozsudok Súdneho dvora zo 6. októbra 1982, CILFIT, 283/81, Zb. s. 3415, bod 21), tento súd môže na základe voľnej úvahy, ktorú má len on sám, upustiť od toho, aby Súdnemu dvoru predložil otázku týkajúcu sa výkladu práva Spoločenstva, ktorá vznikla v priebehu konania na tomto súde (rozsudok z 15. septembra 2005, Intermodal Transports, C-495/03, Zb. s. I-8151, bod 37).

37 Tým skôr nie je tento súd povinný vyhovieť každej žiadosti na podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania s cieľom posúdiť platnosť aktu Spoločenstva, ktorý mu je predložený. Na to, aby dotknutý súd musel dospieť k záveru, že vznikla otázka v zmysle článku 234 ES, totiž nepostačuje, že jeden z účastníkov konania tvrdí, že spor nastoľuje otázku platnosti práva Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, International Air Transport Association a i., C-344/04, Zb. s. I-8151, bod 28). Vnútroštátny súd je najmä oprávnený usúdiť, že platnosť napadnutého aktu Spoločenstva nie je nijakým spôsobom spochybnená, a preto nie je potrebné klásť v tejto súvislosti Súdnemu dvoru otázky. Z judikatúry takisto vyplýva, že dotknutý súd môže preskúmať platnosť aktu Spoločenstva, a ak nepovažuje dôvody neplatnosti, ktorých sa účastníci konania pred ním dovolávajú, za opodstatnené, môže ich zamietnuť s odôvodnením, že akt je v celom rozsahu platný. Ak totiž vnútroštátny súd koná týmto spôsobom, nespochybňuje existenciu aktu Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 22. októbra 1987, Foto-Frost, 314/85, Zb. s. 4199, bod 14).

38 V tejto veci rakúske vnútroštátne súdy pri výkone svojej výlučnej právomoci, ktorú majú v tejto oblasti, usúdili, že dôvody uvádzané žalobcami s cieľom napadnúť platnosť prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach neodôvodňujú podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor s cieľom posúdiť platnosť sporných ustanovení uvedených smerníc.

39 Súdu prvého stupňa však neprináleží, aby v rámci žaloby o náhradu škody posúdil vhodnosť tohto rozhodnutia. Prípustnosť tejto žaloby by žalobcom navyše umožnila obísť nielen zamietnutie ich návrhov na zrušenie vnútroštátnych rozhodnutí o penále zo strany vnútroštátnych súdov, ktoré jediné majú na to právomoc, ale aj odmietnutie tými istými vnútroštátnymi súdmi podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, čo by predstavovalo zásah do samotnej zásady súdnej spolupráce, ktorá sa uplatňuje v prejudiciálnom konaní. Z tohto hľadiska je dôležité zdôrazniť, že samotní žalobcovia uviedli vo svojich podaniach ako aj počas pojednávania, že svoju žalobu považujú za jediný prostriedok, ktorý ešte majú k dispozícii, ako sa môžu priamo obrátiť na súd Spoločenstva s cieľom získať jeho posúdenie platnosti sporných ustanovení, čo predstavuje zneužitie samotného účelu žaloby o náhradu škody.

40 Na doplnenie Súd prvého stupňa zdôrazňuje, že rakúske súdy právom usúdili, že o platnosti prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach neexistujú žiadne pochybnosti.

41 Treba totiž pripomenúť, že argumentácia žalobcov spočíva po prvé na údajnom porušení ochrany obchodného tajomstva, zásady voľnej hospodárskej súťaže a proporcionality, ako aj vlastníckeho práva a „zásady privátnej autonómie“, pričom Súd prvého stupňa na pojednávaní zaznamenal do zápisnice, že výhrady založené na porušení zásady rovnosti zaobchádzania, slobody usadiť sa a slobodného výkonu

povolania boli vzaté späť. Po druhé sa žalobcovia dovolávajú porušenia práva na ochranu osobných údajov a daňového tajomstva. Po tretie tvrdia, že sporné ustanovenia predstavujú porušenie práva nevypovedať ako svedok proti sebe samému. Napokon, po štvrté, argumentujú neexistenciou právneho základu sporných ustanovení a porušením článku 44 ods. 1 písm. g) ES.

42 Pokiaľ však ide po prvé o výhrady založené na porušení ochrany obchodného tajomstva, zásad voľnej hospodárskej súťaže a proporcionality, ako aj vlastníckeho práva, stačí uviesť, že Súdny dvor mal v uznesení Springer v podstate možnosť vysloviť sa k platnosti smernice Rady [90/605/EHS — *neoficiálny preklad*] z 8. novembra 1990, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 78/660/EHS o ročnej účtovnej závierke a smernica 83/349EHS o konsolidovaných účtovných závierkach, pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti týchto smerníc (Ú. v. ES L 317, s. 60; Mim. vyd. 17/001, s. 110), v spojení s článkom 47 štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach, vo vzťahu ku ktorej smernica 90/605 rozširuje povinnosť zverejnenia vyplývajúcu z tejto štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach aj na verejné obchodné spoločnosti a komanditné spoločnosti. Argumentáciu Súdneho dvora v tejto súvislosti možno, ako to tvrdí Rada, v podstate uplatniť aj na akciové spoločnosti a na predmetné výhrady žalobcov.

43 Na tomto základe teda možno vychádzať z toho, že aj vtedy, ak by mali sporné povinnosti zverejnenia dostatočne priamy a významný vplyv na výkon práv, ktorých sa žalobcovia domáhajú, obmedzenie, ku ktorému vedú, a najmä obmedzenie týkajúce sa práva podniku zachovať v tajnosti určité potenciálne citlivé údaje, sa v každom prípade zdá jednoznačne odôvodnené. Na jednej strane totiž opatrenia vyplývajúce z prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach sledujú dvojaký cieľ všeobecného hospodárskeho záujmu uvedený v článku 44 ods. 2 písm. g) ES, ktorým je jednak ochrana tretích osôb pred finančnými rizikami spojenými s právnymi formami spoločností, ktoré tretím osobám poskytujú záruku len prostredníctvom majetku spoločnosti, a jednak zavedenie rovnocenných minimálnych právnych podmienok v Spoločenstve, pokiaľ ide o rozsah finančných údajov, ktoré musia konkurenčné spoločnosti zverejniť. Na druhej strane sa prípadná ujma, ku ktorej môže viesť porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovení v oblasti

zverejňovania, zdá obmedzená, keďže možno pochybovať o tom, či sú tieto pravidlá spôsobilé zmeniť súťažné postavenie dotknutých spoločností. Napokon samotné ustanovenia štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach, najmä jej články 11, 27, a 44 až 47, upravujú možnosť obmedziť jednak údaje, ktoré majú byť obsiahnuté v ročných účtovných závierkach a vo výročnej správe spoločností nepresahujúcich veľkostné limity vychádzajúce z určitých kritérií, a jednak zverejňovanie účtovných závierok takýchto spoločností, zatiaľ čo článok 45 tejto smernice má za cieľ najmä zabrániť tomu, aby zverejňovanie určitých údajov spôsobilo dotknutým podnikom závažnú ujmu. Ďalej podľa článku 46 môžu byť údaje, ktoré sa musia nevyhnutne uviesť vo výročnej správe, poskytnuté len všeobecne (pozri v tomto zmysle uznesenie Springer, body 49 až 55).

44 Z toho vyplýva, že ak by aj bolo možné predpokladať, že sporné ustanovenia môžu určitým spôsobom ohroziť ochranu obchodného tajomstva, zásadu voľnej hospodárskej súťaže a vlastníckeho práva, povinnosti, ktoré ukladajú dotknutým spoločnostiam, nepredstavujú neprimeraný a neprijateľný zásah do samotnej podstaty týchto práv, a preto ich nemožno považovať za neprimerané vzhľadom na cieľ všeobecného záujmu uvedený v článku 44 ods. 2 písm. g) ES. To platí aj pre údajné porušenie práva na ochranu osobných údajov, ktorá zahŕňa ochranu daňového tajomstva bez toho, aby bolo potrebné skúmať existenciu základného práva na ochranu osobných údajov pre právnické osoby.

45 Pokiaľ sa žalobcovia dovolávajú po druhé porušenia ochrany osobných údajov týkajúcich sa ich vlastných príjmov, je potrebné konštatovať, že aj keď údaje z výkazu ziskov a strát, ktorých zverejnenie sa stalo povinným na základe prvej a štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach, musia naozaj zahŕňať osobné náklady [najmä mzdy a platy, ako aj náklady na sociálne zabezpečenie podľa článku 23 ods. 6 písm. a) a b) a článku 24 ods. 3 písm. a) a b) štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach], ako aj výšku odmien členom správnych, riadiacich a dozorných

orgánov z dôvodu výkonu funkcie (článok 43 ods. 1 bod 12 štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach), uvedené smernice neukladajú povinnosť označiť príjemcov týchto príjmov a v zásade ani nepožadujú, aby boli tieto osoby identifikovateľné. Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že uvedený článok 43 ods. 1 bod 12 výslovne stanovuje, že dané odmeny sa musia uviesť všeobecným spôsobom pre každú skupinu týchto osôb osobitne. Žalobcovia síce tieto okolnosti na pojednávaní pripustili, uviedli však, že v ich prípade je dozorná rada predmetných spoločností zložená len z jedného člena, ktorým je pán Danzer, a že tieto spoločnosti majú len dvoch konateľov, ktorými sú pán a pani Danzer. Keďže Firmenbuch (obchodný register vedený príslušnými súdmi v Rakúsku) uvádza identitu spoločníkov a konateľov týchto spoločností, sú príjmy žalobcov priamo identifikovateľné.

46 Aj keby boli tieto okolnosti preukázané, stačilo by poukázať na to, že to nie je článok 43 ods. 1 bod 12 štvrtej smernice o obchodných spoločnostiach, ktorý by sám osebe viedol k šíreniu informácií o odmenách žalobcov, a tým porušoval uvedené základné práva, ale skutočnosť, že predmetom zverejnenia vo Firmenbuch je identita spoločníkov a konateľov spoločností a pán Danzer je jediným členom dozornej rady predmetných spoločností a pán a pani Danzer sú ich jedinými konateľmi. Preto je šírenie informácií o odmenách žalobcov možné len spojením týchto rozličných skutočností, ktoré nijako nesúvisia s požiadavkami vyplývajúcimi zo sporných ustanovení. Z toho vyplýva, že prípadnú škodu, ktorá by mohla žalobcom vzniknúť z dôvodu zverejňovania upraveného spornými ustanoveniami, nemožno priamo pripísať týmto ustanoveniam.

47 Po tretie, pokiaľ ide o údajné porušenie práva nevypovedať ako svedok proti sebe stanoveného v článku 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDĽP), podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, ktoré je

uvádzané v replike, stačí — bez toho, aby bolo potrebné rozoberať prípustnosť tohto tvrdenia, keďže je úzko spojené s jednou z výhrad v žalobe — poukázať len na to, že aj vtedy, ak by takáto zásada existovala v prospech právnických osôb, by jej uplatniteľnosť predpokladala existenciu trestného obvinenia v širšom zmysle, ktorú Európsky súd pre ľudské práva definoval ako úradné oznámenie príslušného orgánu, ktorým sa vytýka spáchanie trestného činu, pričom v určitých prípadoch môže mať aj formu iných opatrení, ktoré obsahujú takúto výčitku a majú na postavenie podozrivej osoby závažné následky (rozsudok ESĽP z 21. februára 1984, Oztürk proti Nemecku, séria A č. 73, § 55).

48 Je však potrebné konštatovať, že povinnosť zverejnenia ročných účtovných závierok, ktorú sporné ustanovenia ukladajú všeobecným spôsobom predmetným spoločnostiam, nemá nič spoločné s obvinením proti žalobcom a sama osebe nepredstavuje nijakú výčitku voči nim. Za týchto okolností žalobcovia nemôžu preukázať postavenie obvinených alebo podozrivých v zmysle vyššie uvedenej judikatúry. Z toho vyplýva, že sa vo svoj prospech nemôžu dovolávať práva nevypovedať ako svedok proti sebe.

49 Napokon, pokiaľ ide po štvrté o neexistenciu právneho základu sporných ustanovení a o porušenie článku 44 ods. 2 písm. g) ES, možno uviesť, že aj v prípade, ak by sa tieto výhrady odvolávali na právnu normu, ktorá priznáva práva jednotlivcom, by bolo potrebné konštatovať, že sa zakladajú na nesprávnom predpoklade, že koordinačná smernica nemôže vytvoriť žiadne nové ustanovenia, ktoré by predtým neexistovali v jednotlivých právnych poriadkoch členských štátov. Cieľ koordinácie právnych predpisov pri smerniciach zakladajúcich sa na článku 44 ES totiž spočíva v odstránení prekážok slobody usadiť sa, ktoré vyplývajú z rôznorodosti právnych úprav jednotlivých členských štátov Spoločenstva, tým, že najmä pokiaľ ide o cieľ stanovený v článku 44 ods. 2 písm. g) ES, sa zavedú minimálne právne podmienky

z hľadiska finančných údajov, ktoré musia konkurenčné spoločnosti zverejniť. Sledovanie tohto cieľa môže pre členské štáty znamenať tak zrušenie určitých vnútroštátnych ustanovení, ako aj prijatie nových ustanovení v súlade s cieľmi stanovenými v uvedenej smernici, aby tak boli vytvorené rovnocenné podmienky z hľadiska zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení na celom území Spoločenstva.

50 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcov, podľa ktorého len nariadenie — na rozdiel od smernice — dovoľuje Spoločenstvu zaviesť pravidlá, ktoré v právnych poriadkoch členských štátov predtým neexistovali, je potrebné konštatovať, že ide len o tvrdenie bez akéhokoľvek právneho základu. Podľa článku 249 druhého a tretieho odseku ES spočíva rozdiel medzi nariadením a smernicou v tom, že nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch, zatiaľ čo smernica zaväzuje každý členský štát, ktorému je určená, vo svojej celistvosti vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľbu foriem a metód ponecháva príslušným vnútroštátnym orgánom. Rozlišovanie podľa toho, či existovali skoršie vnútroštátne ustanovenia alebo nie, ktoré robia žalobcovia, je teda zjavne bezpredmetné.

51 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že výhrady žalobcov nemôžu nijakým spôsobom spochybniť zákonnosť sporných ustanovení a že rakúske súdy právom usúdili, že samotné napadnutie platnosti týchto ustanovení pred nimi neodôvodňuje podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania.

52 V každom prípade je potrebné konštatovať, že z dôvodov uvedených vyššie v bodoch 41 až 50 musí byť táto žaloba o náhradu škody zamietnutá ako nedôvodná. Keďže žalobcovia nepreukázali nezákonnosť sporných ustanovení, nemôže ich prijatie Radou predstavovať nesprávny postup, ktorý by mohol viesť k zodpovednosti Spoločenstva. To platí tým viac, že v oblasti zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu normatívnych aktov, ktoré sú výsledkom hospodársko-politických rozhodnutí a pri vypracovaní ktorých majú inštitúcie Spoločenstva takisto rozsiahly priestor pre voľnú úvahu (rozsudok Zuckerfabrik Schöppenstedt/Rada, už citovaný v bode 27, bod 11; rozsudky Súdu prvého stupňa z 13. decembra 1995, Exporteurs in Levende Varkens a i./Komisia, T-481/93 a T-484/93, Zb. s. II-2941, bod 81; z 15. apríla 1997, Schröder a i./Komisia, T-390/94, Zb. s. II-501, body 62 a 63, a z 20. februára 2002, Förde-Reederei/Rada a Komisia, T-170/00, Zb. s. II-515, bod 46), Súdny dvor a Súd prvého stupňa rozhodli, že nezákonnosť koordinačnej smernice sama osebe nepostačuje na vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, pretože táto zodpovednosť môže vzniknúť len pri dostatočne závažnom porušení právneho pravidla, ktoré priznáva práva jednotlivcom (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 18. apríla 1991, Assurances du crédit/Rada a Komisia, C-63/89, Zb. s. I-1799, bod 12, a zo 4. júla 2000, Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, bod 42).

53 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žaloba musí byť zamietnutá ako neprípustná a v každom prípade ako nedôvodná bez toho, aby bolo potrebné vyhovieť žiadosti žalobcov o predloženie znaleckého posudku.

O trovách

54 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobcovia nemali vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ich na náhradu trov konania v súlade s návrhom Rady.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Žalobcovia znášajú svoje vlastné trovy konania a sú povinní nahradiť trovy konania, ktoré vznikli Rade.**

Jaeger Tiili Czúcz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 21. júna 2006.

Tajomník

E. Coulon

Predseda komory

M. Jaeger